

Dosarul nr. 3ra-299/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

14 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Pinchas Zaltzman, reprezentat de avocatul Oleg Canțer,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Pinchas Zaltzman împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ,

împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 9 februarie 2017 Pinchas Zaltzman a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 16 decembrie 2016, reprezentantul său s-a adresat la administrația publică locală cu cerere, prin care a solicitat eliberarea autorizației de construire pentru terenurile din str. xxxxx, mun. Chișinău, anexând toate documentele prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

A invocat că, în temeiul art. 12 alin. (1) din Legea enunțată, autorizația de construire se emite în baza cererii în care se indică locul amplasării imobilului/terenului, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data înregistrării acesteia, însă până în prezent, emitentul (primarul) nu i-a comunicat rezultatul examinării cererii de eliberare a autorizației de construire.

Reclamantul a notat că a recepționat în a doua jumătate a lunii ianuarie 2017 doar un răspuns al Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016, expediat prin poștă la data de 12 ianuarie 2017, pe care îl consideră că este ilegal.

Pinchas Zaltzman a precizat că, este cetățean al statului Israel, și a investit surse financiare în Republica Moldova prin achiziționarea a două imobile din str.xxxxx, mun. Chișinău, cu scopul de a le demola și de a edifica un complex locativ.

A relevat că, i-a fost eliberat certificatul de urbanism nr. 666/14 din 18 decembrie 2014 pentru proiectarea unui bloc de locuințe cu încăperi social - comerciale și parcare auto subterană (D+P+6E+M) și autorizația de desființare nr.114a/14 din 17 decembrie 2014, iar în temeiul acestora au fost deja demolate casele de locuit și anexele.

A afirmat că, la începutul lunii mai 2015 a recepționat prin poștă scrisoarea nr. 06-28/140i din 27 aprilie 2015, prin care i-a fost comunicat faptul că, conform dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 251-d din 21 aprilie 2015, a fost sistată valabilitatea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 666/14 din 18 decembrie 2014 până la aplanarea litigiului cu locatarii.

Reclamantul a declarat că, în luna mai 2015 a sesizat Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat, iar ulterior, a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat anularea dispoziției Primarului general al mun. Chișinău nr. 251-d din 21 aprilie 2015. O cerere de chemare în judecată similară a fost depusă și de către Oficiul Teritorial Chișinău al Cancelariei de Stat. Aceste cauze au fost conexate într-un dosar la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, iar prin hotărârea din 1 martie 2016 au fost admise acțiunile și a fost anulată dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 251-d din 21 aprilie 2015. Această hotărâre a fost menținută prin decizia din 27 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, deci, referirea din răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016 la dispoziția Primarului general al mun. Chișinău nr. 251 -d din 21 aprilie 2015 este neîntemeiată, or, această dispoziție este anulată.

Pinchas Zaltzman a specificat că, a mai existat un litigiu cu participarea sa, intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Veaceslav Guțuleac, Lucia Guțuleac, Natalia Golomuz, Feodora Golomuz și Olga Golomuz împotriva Primăriei mun. Chișinău cu privire la anularea certificatului de urbanism pentru proiectare nr. 666/14 din 18 decembrie 2014 și a autorizației de desființare nr. 114a/14 din 17 decembrie 2014. Astfel, prin hotărârea din 11 decembrie 2015 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău a fost admisă parțial acțiunea și a fost anulat certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 666/14 din 18 decembrie 2014, însă ulterior, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe în partea în care acțiunea a fost admisă și a adoptat o nouă hotărâre, prin care a dispus încetarea procesului din motivul existenței hotărârii din 2 iulie 2009 a Curții de Apel Chișinău, pronunțată în cauza la cererea de chemare în judecată depusă de către foștii proprietari ai terenurilor din str. xxxxx, mun. Chișinău, Rosner Akyva și Marcel Lasowsky împotriva Primăriei mun. Chișinău, prin care a fost recunoscut dreptul acestora de a construi pe aceste terenuri o casă chiar și cu 14 etaje din contul demolării imobilelor din str.xxxxx.

Reclamantul a susținut că a anexat toate documentele prevăzute la art. 12 alin. (1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, nefiind refuzată primirea setului de documente.

În opinia reclamantului, răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016 este ilegal și întrucât conform art. 1 din Legea enunțată, emitent este autoritatea executivă a administrației publice locale. Or, conform art. 1 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, primar - autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și

executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat, iar conform art. 5 alin. (1) din Legea enunțată, autoritățile administrației publice locale, prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sunt consiliile locale, ca autorități deliberative și primarii, ca autorități executive.

A mai invocat că, conform blanchetei, pe care este tipărit răspunsul, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare ar fi subordonată Consiliului municipal Chișinău.

Drept urmare, Pinchas Zaltzman a solicitat să fie considerat ilegal răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016 și obligarea Primarului general al municipiului Chișinău și Primăriei municipiului Chișinău să îi elibereze autorizația de construire pentru construcția unui bloc de locuit cu încăperi social-comerciale și parcare auto subterană pe str. xxxxx, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea depusă de către Pinchas Zaltzman. S-a considerat ilegal răspunsul Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016 și s-au obligat Primarul general al municipiului Chișinău și Primăria municipiului Chișinău să elibereze lui Pinchas Zaltzman autorizația de construire pentru construcția unui bloc de locuit cu încăperi social-comerciale și parcare autor-subterană (D+P+6E+M) pe str. xxxxx, mun. Chișinău.

Prin decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de către Primarul general interimar al municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, și s-a menținut hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 12 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul depus de către Primarul general interimar al municipiului Chișinău, s-a casat integral decizia din 21 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost casată integral hotărârea din 26 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o nouă decizie de respingere a acțiunii depusă de către Pinchas Zaltzman.

Întru consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că instanța de fond neîntemeiat a conchis privind ilegalitatea răspunsului Direcției generale arhitectură, urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău întemeiat prin răspunsul nr. 21/10197 din 23 decembrie 2016, prin care s-a refuzat în eliberarea autorizației de construire pentru edificarea unui bloc de locuințe pe terenurile din str. Spartacus 30 și 32, făcând referire la hotărârea Judecătoriei sect. Centru mun. Chișinău din 30 mai 2016, prin care Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au fost obligați să modifice zona din perimetrul străzilor Nadejda Russo și Spartacus din zona „C4” - comercială de interes orășenesc în zona „R3”- rezidențial. Or, în conformitate cu art. 16 alin.(1) din Codul de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova, iar art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, prevede că, faptele stabilite printr-o hotărîre judecătorească

irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sînt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Instanța de apel a invocat că conform Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia nr.22/40 din 25 decembrie 2008, Zona R3 cuprinde funcțiuni rezidențiale, liniștite, cu densitate redusă. Sunt permise numai locuințe izolate și/sau cuplate, pentru două familii. Mărimea minimă a lotului- 350 m², front la stradă - 12 m, POT maxim - 35%, CUT maxim - 0,5+0,1 mansardă, maxim locuințe/ha - 105, retragere linii roșii - max. 4,5 m, retragere spate- 9 m minim, retragere laterală - total 4 m, cu minim 1,5 metri pe o latură; R3- b locuință unifamilială sau pentru două familii cuplată: mărimea minimă a lotului- 160 m², front la stradă - 8 m, POT maxim - 35%, CUT maxim - 0,5+0,1 mansardă, maxim 11 locuințe/ha - 105, retragere linii roșii - max. 4,5 m, retragere spate- 9 m minim, retragere laterală - 2,4 m. p. sau 10% din lungime fațadă; R3-c locuință unifamilială sau pentru două familii înșiruită: mărimea minimă a lotului- 135 m², front la stradă - 8 m, POT maxim - 35%, CUT maxim - 0,5+0,1 mansardă, maxim locuințe/ha - 105, retragere linii roșii - max. 4,5 m, retragere spate- 9 m minim, retragere laterală - 2,4 m² sau 10% din lungime fațadă.

Instanța ierarhic inferioară a notat că Pinchas Zaltzman dorește să edifice un bloc de locuit cu încăperi social-comerciale și parcare auto subterană, cu nivel de înălțime D+P+6E+M, în limitele terenurilor private cu nr. cadastrale xxxxx și xxxxx din str. xxxxx, adică depășind cu mult înălțimea maximă permisă pentru zona R3, prin urmare, apelanții/pârâții întemeiat au ținut cont de prevederile art. 6 al Legii privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului nr.835 din 17 mai 1996.

La data de 1 decembrie 2020, prin poșta electronică, Pinchas Zaltzman, reprezentat de avocatul Oleg Canțer a depus recurs nemotivat, iar la 22 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, a depus motivarea recursului împotriva deciziei din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În argumentarea cererii de recurs, recurentul a invocat că instanța de apel la adoptarea deciziei nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea, precum și nu s-a expus asupra tuturor motivelor indicate în cererea de apel.

A mai menționat că instanța inferioară și-a argumentat soluția prin faptul că primarul este autoritatea care decide să elibereze sau nu autorizația de construire, concluzie ce contravine prevederilor art. 12 din Legea privind autorizarea executării lucrărilor de construcție, care limitează dreptul discreționar de decizie referitor la eliberarea autorizațiilor de construire.

Recurentul a notat că instanța de apel a omis să se expună atât în privința inopozabilității hotărârii din 30 mai 2016 cât și privitor la dreptul obținut în rezultatul procurării de la Marcel Lasowsky și Rosner Akyva a imobilelor din str. xxxxx.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de

apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

La caz, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 25 noiembrie 2020, recurentului fiind notificat dispozitivul deciziei la data de 28 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice (f.d.90).

Decizia motivată din 25 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului, prin poșta electronică, la data de 26 ianuarie 2021 (f.d.93).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că recurentul, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 1 decembrie, iar motivarea recursului la data de 22 ianuarie 2021, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de către Pinchas Zaltzman, reprezentat de avocatul Oleg Cașter, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către Pinchas Zaltzman, reprezentat de avocatul Oleg Canțer.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Pinchas Zaltzman, reprezentat de avocatul Oleg Canțer, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu